

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה וזה מדמי
כו' שמע מיה שמעיה
למק:

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מב.

עין משפט
נר מצוה

ח א מ"י פ"ו מה' שנת
הלכה ד סמג לאוין סו
טו"ש ע"ה ס"ה ש"ה ש"ה
ב ב מ"י ש"ה ח סמג
ש"ה טו"ש ע"ה א"ח ס"ה
מג:

רבינו חננאל

ואסיקא, דכולי עלמא
מוד לא והכא בשוגג
שלא במקומן פליגי, תנא
קמא סבר בשוגג שלא
במקומו שרי, ור' נחמיה
אמר אפילו בשוגג נמי
במקומו אין, שלא
במקומו לא, איני והא
מדקדקני בההיא ר' נחמיה
ור' אלעזר בן יעקב
אומרים לעולם אסורין עד
שיחזרו למקומן שוגגין,
מכלל דתנא קמא סבר
במוד נמי שרי, אלא לאו
ש"מ תנאי היא ש"מ, אמר
רב נחמן אמר שמואל מי
[ש]אני יודע תחום שבת,
מהלך אלפים פסיעות
בינוניות והוה תחום שבת,
ועוד אמר רב נחמן אמר
שמואל שבת בבקעה
והקיפה גרים מחיצה
בעבטין ואוכפות
ומשאיות וכיוצא בהן
בשבת, מהלך בה אלפים
אמה ומטלטל בכולה על
ידי זריקה, רב הונא אמר
מהלך בה אלפים אמה
דאינו תחומיה, ומטלטל
בה ב' אמות, דאע"ג
דניקפה מחיצה נעשית
כאילו נפרצה המחיצה
הריב"ע [ב]מלאה למקום
האסור לה שהוא חוץ
לתחומה, ואילו היתה
ההקפה באלפים אמה או
פחות היה מותר לטלטל
בכולה, אבל כיון שהיא
יתר נעשית כאילו נפרצה
במקום האסור לו, ועל ידי
זריקה נמי אינו מטלטל
גזירה שמא ימשוך אחר
חפצו ויצא חוץ לתחומה.
ואסיקא וכן א"ר חייא בר
רב כרב הונא, א"ל רב
נחמן לרב הונא לא תפלוג
עליה דשמואל דאמר
מהלך בה אלפים אמה
ומטלטל בכולה על ידי
זריקה, דהא תניא כוותיה

מב"ל דתנא קמא במוד נמי שרי. נראה להלכתא כתנא קמא
ואף על גב דקיימא לן משנת רבי אלעזר קב ונקי הכא
לא קיימא לן כוותיה אלא כרבנן כיון דסבר רב פפא כרבנן ואף
בשוגג שלא במקומן נראה להלכתא כ"ק דשרי מדקאמרין במזיד
במקומן כולי עלמא לא פליגי דאסור
כי פליגי בשוגג שלא במקומן ואם כן
דרב פפא דשרי במזיד במקומן כ"ש
דשרי בשוגג שלא במקומן ועוד
דקיימא לן דלא קנסין שוגג אטו
מזיד לא דלדוריימא ולא דרבנן
מיהו על כרחך הא דאסר רבא"י
שוגג שלא במקומן לאו משום דקנים
שוגג אטו מזיד דהא במקומן לא
קנים שוגג אטו מזיד אלא משום כיון
דאין להן אלא ארבע אמות גזרינן
דילמא אחי להוויאן חוץ לארבע
אמותיהן וכן אימא דירושלמי דקאמר
ר' נחמיה דלמר עד שיחזרו למקומן
שוגגין אחי כר"מ דלמר המבטל
בשבת בשוגג יאכל ואף ע"ג דהבא
בשבת ישראל זה מותר לישראל אחר
ואמרין לקמן (דף מו:) דחפצי
נכרים קונין שביעה ולא גזרינן שמה
יזיא חוץ לעיר יש לחלק בין עיר
לארבע אמות ועוד דכשנעשה ע"י
נכרי לא החמירו ועוד הא דחפצי
נכרי קונין שביעה היינו דגזרו צעלים
דנכרים אטו צעלים דישאל ומשום
הכי לא גזרינן שמה ויזיא דלא גזרינן
גזירה לגזירה: **וּבְבָרִים** שהקיפה
מחיצות. דירושלמי מוקי לה כרבי
יהושע ומיהו בקונ' פ' דלמא נמי
כר"ג דלמר נתנוה דדיר או בסקה
מהלך את כולה ואע"ג דלא שנת
באורי מחיצות מצעוד יוס דלא הקילו
חכמים אלא התם דאין לו אלא ארבע
אמות אצל הכא דיש לו אלפים לא
הקילו: **וּבְמַטְלָטְלָא** בכולה ע"י
זריקה. נראה לר"י דאף מוך אלפים
מטלטל ע"י זריקה אצל כי אורחיה
אינו מטלטל אלא ארבע אמות דלענין
טלטול כי אורחיה נפרצה למקום
האסור לה:

רבי נחמיה אומר במקומן יאכלו אכלו שלא במקומן
לאו. על כרחך הא במקומן בשוגג
קאמר מכלל דת"ק אף במזיד שרי
היכא דחזרו ותרתי קולי אית ליה:
וחסורי מחסרה כו' שלא במקומן.
שלא חזרו הוא דבמזיד לא יאכלו אם
יאלו במזיד אכל חזרו במקומן (וחזרו)
במזיד נמי יאכלו: ואסא רבי נחמיה
למימר. הא בשוגג יאכלו במזיד לא
יאכלו דקאמר אכל במקומן אינו כן
אלא במקומן אימא דאס חזרו למקומן
בשוגג יאכלו אם במזיד לא יאכלו ות"ק
אית ליה דרב פפא: לא במזיד. אפי'
במקומן לת"ק אסור ומתני' לא תחסר'
אלא דקדקני דלא איירי תנא קמא
בחזרה כלל ורבי נחמיה אכל
במקומן תחא לאפלוגי דקאמר תנא
קמא שוגג יאכלו ואמא רבי נחמיה
למימר הא חילוק דיהבת בין שוגג
למזיד לאו אכל במקומן אימא
אלא במקומן והכי קאמר ר' נחמיה
חזרו במקומן יאכלו דהאי שוגג
דקאמרת אכל שלא במקומן אפילו
בשוגג לא יאכלו: והא מדמי. בך
אחריתי לעולם אסורין כו' מכלל
דבתרתי פליגי ותנא קמא במזיד
במקומן נמי שרי דאי חדא קולא הוא
דמיקל ור' נחמיה דהוא הוא דפליג
הכי איבעי ליה למיתני דתנא' בקיימא
במקומן יאכלו שלא במקומן לא יאכלו
ואנא ידענא דאשוגג דשרי תנא קמא
שלא במקומן קאמא רבי נחמיה למימר
הא דשוגג דשרי במקומן הוא דשרי
שלא במקומן לא ונתתנא לעולם
אסורין עד שיחזרו שוגגין שמע מינה
(א) לת"ק דשרי היכא דליכא חדא
להחירא כגון שוגג שלא במקומן או
מזיד במקומן כיון דליכא חדא
לטיבואה וקאמר רבי נחמיה לעולם
אסורים עד דליכא תרתי להחירא
שוגג ובמקומן ולעולם תנאי היא:
פסיקא גזרינן. דרך הליכתו של
אדם אמה: שנת בבקעה. יש לו

ממקומו אלפים אמה לכל רוח: והקיפה נכרים מחיצות בשבת. ולדירה
כגון שהקיפה לדיר בתוכה דאי לאו הכי צייתא מצית סאמיס לא
משמריא לטלטולי דהא אלא ד' אמות: מהלך דהא אלפים. דלא מהני ליה הנך מחיצות להיותה לו כד' אמות דכי אמרין [ע"ב] כל הבית כולו
כד' אמות היכא דשבת באורי מחיצות מצעוד יוס אכל הכא דשעת שביעה לא הוו מחיצות לא ואפי' לרבן גמליאל דאמר [מנא:] דהוציא אוהו
נכרים ונתנוהו דדיר או בסקה דאע"ג דלא שנת באורי מחיצות נעשית לו כארבע אמות ומהלך את כולה התם הוא דמי שהוציא אוהו
נכרים אין לו אלא ארבע אמות הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיצות כארבע אמות אלא אם כן שנת באורין ותדע דהא רב הונא וחייא בר רב תלמידי דרב
הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיצות כארבע אמות אלא אם כן שנת באורין ותדע דהא רב הונא וחייא בר רב תלמידי דרב
נינהו ואמר רב [ע"ב] הלכה כרבן גמליאל דדיר וסבר והכא אסרי כשמואל ובמתני' נמי הכי תנן לקמן ב' כיצד מעבדין (דף סא.) ומודד
שאמר נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדתו כלה במערה אינה לו כארבע אמות ואילו הוציא אוהו נכרים ונתנוהו דהא מהלך את כולה
והא דדיר הכל היא: ומטלטל בכולה. אפי' חוץ לאלפים שאין לו רשות להלך מותר לטלטל ע"י זריקה כלומר מותר לזרוק שם דקיימא
לן [לעיל ב.] מחיצה העשויה בשבת שמה מחיצה וממילא שמעינן דבתוך אלפים מטלטל כדרכו דהא מחיצות נינהו: ומטלטל בארבע אמות.
כאילו לא היתה שם מחיצה וטפי מארבע לא ואפילו בזריקה דלא שני לן בין טלטול כי אורחיה דזריקה אלא במקום שמונת
לטלטל ואסור להלך כגון מתוך התחום לחוץ התחום אכל במקום שהוא מותר להלך אי שרי לטלטל בזריקה שרי נמי לטלטל כי אורחיה ואי
אסרי תריייהו אסרי וכו' דאסר ליה רב הונא לטלטל באלפים שם אפילו זריקה נמי אסור וטעמא מפרש ואולי: ומקשינן לרב הונא ונעטלו
בכולה. ואפילו חוץ לאלפים ע"י זריקה דהא קיימא לן מחיצה הנעשית בשבת מחיצה היא ב' צ"ב (לעיל ב.) ונהי דליה לא מצי אילן כיון דלא
שבת באוריה לא הוה ליה כארבע אמות אצל מכל מקום מחיצות נינהו: שמה ימשך אחר חפצו. חוץ לאלפים הלכך גזרינן טלטול בזריקה אטו
הילוך: באלפים מיהם. שהוא מותר להלך בהן וליכא למיגזר בהו משום שמה ימשך אחר חפצו ניטלטל כי אורחיה טלטול גמור וכל שכן זריקה דהא
מחיצות מעלייתא נינהו. ומשני כיון דחוץ לאלפים אסור לטלטל אפילו בזריקה משום שמה ימשך אחר חפצו וכל שכן כי אורחיה דהא אין יכול
להלך שם ולטלטל מיהם נמי באלפים דהיינו נפרצין לחוץ לאלפים דאסרי ליה משום גזרה שמה ימשך דהא אין הפסק
ביניהן והוא מחיצה הנפרצת במלואה למקום האסור לה: ומטלטל באלפים. אפילו כי אורחיה וחזן לאלפים לא אפילו בזריקה: לא כרב
נחמן ולא כרב הונא. ומה נפשך אי גזר שמה ימשך אפילו אלפים ניתקרו משום מחיצה הנפרצת למקום האסור לה ואי לא גזר שמה
ימשך לטלטל חוץ לאלפים בזריקה: עליה דשמואל. דרב נחמן משמיה דשמואל אמרה: דמינא כווסיה. דלא גזרינן שמה ימשך:

רבי נחמיה אומר במקומן יאכלו אכלו שלא במקומן
לאו. על כרחך הא במקומן בשוגג
קאמר מכלל דת"ק אף במזיד שרי
היכא דחזרו ותרתי קולי אית ליה:
וחסורי מחסרה כו' שלא במקומן.
שלא חזרו הוא דבמזיד לא יאכלו אם
יאלו במזיד אכל חזרו במקומן (וחזרו)
במזיד נמי יאכלו: ואסא רבי נחמיה
למימר. הא בשוגג יאכלו במזיד לא
יאכלו דקאמר אכל במקומן אינו כן
אלא במקומן אימא דאס חזרו למקומן
בשוגג יאכלו אם במזיד לא יאכלו ות"ק
אית ליה דרב פפא: לא במזיד. אפי'
במקומן לת"ק אסור ומתני' לא תחסר'
אלא דקדקני דלא איירי תנא קמא
בחזרה כלל ורבי נחמיה אכל
במקומן תחא לאפלוגי דקאמר תנא
קמא שוגג יאכלו ואמא רבי נחמיה
למימר הא חילוק דיהבת בין שוגג
למזיד לאו אכל במקומן אימא
אלא במקומן והכי קאמר ר' נחמיה
חזרו במקומן יאכלו דהאי שוגג
דקאמרת אכל שלא במקומן אפילו
בשוגג לא יאכלו: והא מדמי. בך
אחריתי לעולם אסורין כו' מכלל
דבתרתי פליגי ותנא קמא במזיד
במקומן נמי שרי דאי חדא קולא הוא
דמיקל ור' נחמיה דהוא הוא דפליג
הכי איבעי ליה למיתני דתנא' בקיימא
במקומן יאכלו שלא במקומן לא יאכלו
ואנא ידענא דאשוגג דשרי תנא קמא
שלא במקומן קאמא רבי נחמיה למימר
הא דשוגג דשרי במקומן הוא דשרי
שלא במקומן לא ונתתנא לעולם
אסורין עד שיחזרו שוגגין שמע מינה
(א) לת"ק דשרי היכא דליכא חדא
להחירא כגון שוגג שלא במקומן או
מזיד במקומן כיון דליכא חדא
לטיבואה וקאמר רבי נחמיה לעולם
אסורים עד דליכא תרתי להחירא
שוגג ובמקומן ולעולם תנאי היא:
פסיקא גזרינן. דרך הליכתו של
אדם אמה: שנת בבקעה. יש לו

להכא דרב הונא מודה במחיצה גמורה העשויה בשבת דשמה מחיצה:
לא

כד' אמות היכא דשבת באורי מחיצות מצעוד יוס אכל הכא דשעת שביעה לא הוו מחיצות לא ואפי' לרבן גמליאל דאמר [מנא:] דהוציא אוהו
נכרים ונתנוהו דדיר או בסקה דאע"ג דלא שנת באורי מחיצות נעשית לו כארבע אמות ומהלך את כולה התם הוא דמי שהוציא אוהו
נכרים אין לו אלא ארבע אמות הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיצות כארבע אמות אלא אם כן שנת באורין ותדע דהא רב הונא וחייא בר רב תלמידי דרב
הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיצות כארבע אמות אלא אם כן שנת באורין ותדע דהא רב הונא וחייא בר רב תלמידי דרב
נינהו ואמר רב [ע"ב] הלכה כרבן גמליאל דדיר וסבר והכא אסרי כשמואל ובמתני' נמי הכי תנן לקמן ב' כיצד מעבדין (דף סא.) ומודד
שאמר נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדתו כלה במערה אינה לו כארבע אמות ואילו הוציא אוהו נכרים ונתנוהו דהא מהלך את כולה
והא דדיר הכל היא: ומטלטל בכולה. אפי' חוץ לאלפים שאין לו רשות להלך מותר לטלטל ע"י זריקה כלומר מותר לזרוק שם דקיימא
לן [לעיל ב.] מחיצה העשויה בשבת שמה מחיצה וממילא שמעינן דבתוך אלפים מטלטל כדרכו דהא מחיצות נינהו: ומטלטל בארבע אמות.
כאילו לא היתה שם מחיצה וטפי מארבע לא ואפילו בזריקה דלא שני לן בין טלטול כי אורחיה דזריקה אלא במקום שמונת
לטלטל ואסור להלך כגון מתוך התחום לחוץ התחום אכל במקום שהוא מותר להלך אי שרי לטלטל בזריקה שרי נמי לטלטל כי אורחיה ואי
אסרי תריייהו אסרי וכו' דאסר ליה רב הונא לטלטל באלפים שם אפילו זריקה נמי אסור וטעמא מפרש ואולי: ומקשינן לרב הונא ונעטלו
בכולה. ואפילו חוץ לאלפים ע"י זריקה דהא קיימא לן מחיצה הנעשית בשבת מחיצה היא ב' צ"ב (לעיל ב.) ונהי דליה לא מצי אילן כיון דלא
שבת באוריה לא הוה ליה כארבע אמות אצל מכל מקום מחיצות נינהו: שמה ימשך אחר חפצו. חוץ לאלפים הלכך גזרינן טלטול בזריקה אטו
הילוך: באלפים מיהם. שהוא מותר להלך בהן וליכא למיגזר בהו משום שמה ימשך אחר חפצו ניטלטל כי אורחיה טלטול גמור וכל שכן זריקה דהא
מחיצות מעלייתא נינהו. ומשני כיון דחוץ לאלפים אסור לטלטל אפילו בזריקה משום שמה ימשך אחר חפצו וכל שכן כי אורחיה דהא אין יכול
להלך שם ולטלטל מיהם נמי באלפים דהיינו נפרצין לחוץ לאלפים דאסרי ליה משום גזרה שמה ימשך דהא אין הפסק
ביניהן והוא מחיצה הנפרצת במלואה למקום האסור לה: ומטלטל באלפים. אפילו כי אורחיה וחזן לאלפים לא אפילו בזריקה: לא כרב
נחמן ולא כרב הונא. ומה נפשך אי גזר שמה ימשך אפילו אלפים ניתקרו משום מחיצה הנפרצת למקום האסור לה ואי לא גזר שמה
ימשך לטלטל חוץ לאלפים בזריקה: עליה דשמואל. דרב נחמן משמיה דשמואל אמרה: דמינא כווסיה. דלא גזרינן שמה ימשך: